

REFERAT |KRS| Valgstyret (2011-2015) d. 30-04-2014

Mødedato Onsdag d. 30. april 2014 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Stortingsvalg og kommunestyrevalg.....	3
Kommunestyrevalget 2015 – forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret	6

Punkt 1/14: Stortingsvalg og kommunestyrevalg

Dato 4. april 2014
Saksnr.: 201403360-1
Saksbehandler Marianne Tronstad

Saksgang
Valgstyret

Møtedato
30.04.2014

Storingsvalg og kommunestyrevalg

Sammendrag

I saken blir det begrunnet og foreslått at Organisasjonsdirektøren blir oppnevnt som sekretær for valgstyret, og hvilke fullmakter sekretæren har.

Forslag til vedtak

1. Organisasjonsdirektøren oppnevnes som sekretær for valgstyret og gis myndighet i tråd med saksutredningen.

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken

Ved stortingsvalget i 2013 ble Enhetsleder for Politisk sekretariat oppnevnt som sekretær for valgstyret. Oppnevningen gjaldt bare valget i 2013. Ved tidligere stortings- og kommunestyrevalg har organisasjonsdirektøren vært sekretær for valgstyret. Begrunnelsen for å velge enhetslederen var at valgsekretariatet nettopp var organisatorisk flyttet til Politisk sekretariat og at det på dette tidspunktet ikke var tilsatt egen organisasjonsdirektør. Det anbefales nå at organisasjonsdirektøren oppnevnes som sekretær for valgstyret.

Som tidligere anbefales det at sekretæren gis myndighet til å treffe beslutninger som ikke er av prinsipiell art, jf. kommunelovens §10-4 og 23-4. Eksempler på slike saker kan være utforming og offentliggjøring av kunngjøringer, og prøving og godkjenning av kurante forhåndsstemmegivninger. Det anbefales at sekretæren som vanlig får fullmakt til selv å oppnevne et sekretariat som kan bistå i de ulike oppgavene.

Marianne Tronstad
Enhetsleder Politisk sekretariat

Punkt 2/14: Kommunestyrevalget 2015 – forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret

Bilag

Vedtak BYSTYR, 21052014, Sak 86-14, Kommunestyrevalget 2015 – forsøk med stemmer.docx

Invitasjon til å delta i forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17.pdf

86-14.mp3

Dato 4. april 2014
Saksnr.: 201403360-2
Saksbehandler Marianne Tronstad

Saksgang
Valgstyret
Bystyret

Møtedato
30.04.2014
21.05.2014

Kommunestyrevalget 2015 – forsøk med stemmerett for ungdom som fyller 16 eller 17 år i valgåret

Sammendrag

Kommunen har mottatt brev fra Kommunal og moderniseringsdepartementet av 23.03.14 hvor departementet orienterer om utvidet forsøk med nedsatt stemmerettsalder ved kommunevalget i 2015. Forsøket med nedsatt stemmerettsalder er evaluert og denne rapporten er omtalt i saken. Både ut fra kommunens størrelse og erfaringer fra forsøket i 2011 anbefaler rådmannen at kommunen søker om å få delta i det utvidede forsøket ved kommunestyrevalget i 2015.

Forslag til vedtak

1. [Kristiansand kommune søker om å få delta i forsøk med nedsatt stemmerettsalder i kommunestyrevalget i 2015.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg: Brev av 24.03.14 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Utrykte vedlegg: Stemmerett for 16-åringer. Resultater fra evalueringen av forsøket med senket stemmerettsalder ved lokalvalget 2011. Redigert av Johannes Bergh

Bakgrunn for saken

Kommunen har mottatt brev fra Kommunal og moderniseringsdepartementet av 23.03.14 hvor departementet orienterer om utvidet forsøk med nedsatt stemmerettsalder ved kommunevalget i 2015.

Departementet ønsker et bredt sammensatt utvalg av kommuner i forsøket, både med hensyn til størrelse på kommunene, geografi, alderssammensetning i kommunen og farge på politisk ledelse. Kommunen må gi opplysninger om dette i søknaden.

Rapporten fra forsøket ved valget i 2011 viser at valgdeltakelsen blant 16- og 17-åringne har vært varierende. De kommuner som har brukt lokale nettverksressurser som ungdomsmiljøer, skoler og ulike etater har hatt best valgdeltakelse. Valgdeltakelsen blant 16- og 17-åringene i forsøkskommunene var 58 % mens blant ordinære førstegangselgere (18 – 21 år) var 46 %. Valgdeltakelsen var på 63 % blant alle velgere i forsøkskommunene. Forsøksvelgerne deltok altså i større grad enn andre unge velgere, men i mindre grad enn den samlede befolkningen.

Mer detaljerte analyser viser at unge velgere som går på videregående skole deltar i betydelig høyere grad enn andre unge velgere. Rapporten slår fast at senkning av stemmerettsalderen bidrar til å fange opp unge velgere i en periode hvor de er tilbøyelige til å delta. På den andre siden vet man ikke om dette vil føre til høyere deltakelse seinere i livet.

I den politiske prosessen viser resultatene at politiske partier i forsøkskommunene har inkludert ungdom i nominasjonsprosessen og denne prosessen har også bidradd til å få fram unge kandidater. Ungdommenes plassering på listene har imidlertid ikke blitt påvirket av denne prosessen. Derimot viser valget i disse kommunene en målrettet retting av listene fra velgerne til fordel for unge kandidater. Andelen representanter som har kommet inn på grunn av listeretting er betydelig større blant unge enn blant eldre representanter.

De politiske preferansene til 16- og 17-åringene spesielt og ungdommer generelt ved valget i 2011 viser små forskjeller i forhold til andre velgeres preferanser. Resultatene av skolevalgsundersøkelsene viser at forskjellene i preferanser mellom unge og eldre velgere var særlig små ved valget i 2011.

Analysene viser at det er målbare forskjeller i politisk modenhet (politisk interesse, kompetanse, konsistens i politiske holdninger og sammenheng mellom holdninger og stemmegivning) mellom 16- og 17-åringene på den ene siden og velgere som er noe eldre på den andre siden. Det finnes heller ikke tegn på at forsøket bidro til å øke den politiske modenheten hos 16- og 17-åringene.

I analysen av forsøket er det også sett på hva folk mener om en senkning av stemmerettsalderen. Et klart flertall av befolkningen ønsker ikke en senkning av stemmerettsalderen til 16 år. De fleste ungdommer er av samme mening. Det er også betydelig motstand mot en senkning av stemmerettsalderen, også blant velgere til de partier som går inn for en lavere stemmerettsalder, SV og Venstre. På den andre side var det stor motstand mot en senkning av stemmerettsalderen fra 20 til 18 år i 1978. Denne endringen er akseptert i ettertid.

Til slutt i evalueringen er det sett på om det er mulig å se konturene av noen langsiktige konsekvenser av forsøket. To år etter at forsøket ble avsluttet ble det gjennomført kvalitative intervjuer av personer i seks kommuner som var tett på forsøket. Konklusjonene er at forsøket i begrenset grad har gitt langvarig effekt.

Kristiansand har en relativt stor ungdomsbefolkning, både av 16- og 17-åringer, men særlig i gruppen 20 – 29 år, sannsynligvis som følge av Universitetet i Agder. Flere av resultatene av forsøket i 2011 kan derfor være av interesse for Kristiansand.

Alder	Kristiansand	Landet
0 – 9 år	12,7 %	12,3 %
10 – 19 år	13,2 %	12,6 %
20 – 29 år	14,5 %	13,3 %
0 – 29 år	40,4 %	38,1 %

En relativt stor del av ungdommene blir på grunn av Universitetet boende i Kristiansand etter videregående skole. Det kan da være interessant å se om det er mulig å se i hvilken grad en relativt høy valgdeltakelse blant 16-, 17-åringene kan videreføres i studieårene. Likeledes i hvilken grad en inkludering av disse ungdommene i nominasjonsprosessen kan føre til en sterkere politisk bevissthet.

Kristiansand har en relativt stor andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn. I undersøkelsen fra valget i 2011 ble ikke dette fanget opp som variabel. I hvilken grad en tidligere stemmerettsalder kan føre til en sterkere integrering av denne delen av ungdomsbefolkningen kan være interessant å undersøke.

Undersøkelsen fra valget i 2011 viser at de kommuner som har brukt mye forarbeid gjennom å bruke skole, ungdomsklubber og politiske partier også har oppnådd den beste valgdeltakelsen. Dersom Kristiansand kommune skulle bli utpekt som forsøkskommune i 2015, ville det være riktig å ha en strategi for hvordan denne aldersgruppen best blir informert om og motivert for den rettigheten de får gjennom forsøket.

Forsøk med tidlig stemmerett er et viktig forsøk. De kommuner som deltar i forsøket skaffer seg nyttig kunnskap som gjør disse kommunene godt rustet dersom tidlig stemmerett blir innført som lovfestet ordning. Kristiansand bør som forsøkskommune skaffe seg denne kunnskapen.

På bakgrunn av dette støtter rådmannen forslag til vedtak og anbefaler at Kristiansand kommune søker om å få delta i forsøket med redusert stemmerettsalder ved kommunestyrevalget i 2015.

Marianne Tronstad
Enhetsleder Politisk sekretariat